

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 106/26

Luksemburgā, 2026. gada 16. jūlijā

Tiesas spriedums lietā C-196/24 | [Aucrinde] ¹

Dalībvalsts tiesa nevar atteikties izpildīt citas dalībvalsts tiesas nosūtīto pieprasījumu par pierādījumu iegūšanu, ar ko lūgts veikt varbūtēja vecāka ķermeņa ekshumāciju izcelšanās saiknes noteikšanas vajadzībām, vienīgi uz tāda pamata, ka tas ir aizliegts ar pirmās minētās tiesas valsts materiālajām tiesībām

Itālijā ierosinātajā tiesvedībā par izcelšanās noteikšanu Itālijas tiesa pieprasīja Francijas tiesai veikt prasītāja varbūtēja tēva ķermeņa ekshumāciju, lai veiktu *post mortem* ģenētisko ekspertīzi. Tiesa nospriež, ka Savienības regula par pierādījumu pārrobežu iegūšanu ² neļauj Francijas tiesai atteikties izpildīt šo pieprasījumu, pamatojoties uz to, ka tās valsts materiālās tiesības aizliedz veikt *post mortem* ģenētisko identifikāciju civillietā, ja vien attiecīgā persona savas dzīves laikā nav devusi skaidru piekrišanu. Šajā regulā paredzētie izpildes atteikuma pamati ir izsmeļoši. Tā kā starp minētajiem pamatiem nav iekļauta šāda veida valsts materiālo tiesību normas esība, konkrētajā lietā nevar atsaukties uz Francijas tiesībās paredzēto aizliegumu, lai iebilstu pret pieprasītā pierādījumu iegūšanas pasākuma izpildi.

Kāda persona ir ierosinājusi tiesvedību Itālijas tiesā, lai tiktu atzīta viņa izcelšanās no varbūtējā tēva, kura mirstīgās atliekas ir apglabātas Francijā. Lai veiktu *post mortem* ģenētisko ekspertīzi, Itālijas tiesa, piemērojot regulu par pierādījumu pārrobežu iegūšanu, pieprasīja kompetentajai Francijas tiesai veikt varbūtējā tēva ķermeņa ekshumāciju un DNS parauga paņemšanu.

Tomēr Francijas tiesībās ir aizliegta šāda *post mortem* ģenētiskā identifikācija izcelšanās noteikšanas tiesvedībā, ja vien attiecīgā persona savas dzīves laikā nav devusi skaidru piekrišanu. Francijas tiesa vaicā Tiesai, vai šī valsts materiālo tiesību norma var pamatot atteikumu izpildīt pieprasīto pierādījumu iegūšanas pasākumu.

Tiesa atbild, ka regula par pierādījumu pārrobežu iegūšanu neļauj saņēmējai tiesai atteikties izpildīt pieprasījumu par pierādījumu iegūšanu – ar kuru lūgta pierādījumu iegūšana, kas izpaustos kā ģenētisku paraugu paņemšana pēc varbūtēja vecāka ķermeņa ekshumācijas –, pamatojoties uz to, ka kāda valsts materiālo tiesību norma aizliedz šādu pierādījumu iegūšanu.

Šī regula stingri aprobežojas ar pierādījumu iegūšanas procesuālajiem aspektiem tiesvedībās ar pārrobežu ietekmi. Proti, lēmums par pierādījumu iegūšanas pasākuma veikšanu ir tās tiesas kompetencē, kas izskata civillietu vai komercietu, savukārt saņēmējai tiesai ir pienākums to izpildīt atbilstoši šīs tiesas dalībvalsts procesuālo tiesību normām.

Turklāt pieprasījuma par pierādījumu iegūšanu izpildes atteikuma pamati ir izsmeļoši uzskaitīti regulā un ir interpretējami šauri. **Tātad saņēmēja tiesa nevar atsaukties uz savas valsts materiālo tiesību normu**, tostarp tādu normu, kura izriet no tās tiesību sistēmas pamatprincipiem, lai atteiktos izpildīt pieprasījumu par pierādījumu iegūšanu.

Visbeidzot, tikai pieprasījuma iesniedzējai tiesai jāpārbauda, vai pierādījumu iegūšanas pasākums, ko tā nosaka tajā notiekošajā tiesvedībā, atbilst Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk – Harta) garantētajām pamattiesībām.

Aplūkojamajā lietā attiecībā uz Francijas tiesas jautājumiem par Hartas 1. pantā nostiprināto tiesību uz cilvēka cieņu ievērošanu lietas materiālos nekas neliecina, ka, izsverot konkurējošās intereses šajā lietā, Itālijas tiesa nebūtu pienācīgi ņēmusi vērā šīs tiesības. Turklāt šajā gadījumā nav konstatējams sistēmisks pamattiesību pārkāpuma risks Itālijas tiesās. Tādējādi Francijas tiesai nav pamata pārbaudīt, vai Itālijas tiesa faktiski ir ievērojusi Hartā garantētās pamattiesības, ar nolūku atkāpties no savstarpējās uzticēšanās principa un uz šā pamata atteiktu pieprasītā pierādījumu iegūšanas pasākuma izpildi.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Sprieduma [pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

² Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2020/1783](#) (2020. gada 25. novembris) par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās vai komercietās ("pierādījumu iegūšana").